

– не давати готові знання учню, а компетентно організувати самостійний пізнавальний процес. Відтак, потрібно використовувати у своїй педагогічній практиці технології, які реалізують особистісно-орієнтоване навчання, які забезпечують залучення кожного учня в активний пізнавальний процес.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Хвашевська О. О. Сучасні педагогічні технології в навчанні молодших школярів: стаття, «Молодий вчений» № 9.2 (49.2), 2017. С. 20-23.
2. Пехота О. М, Кіктенко А. З., Любарська О. М. та ін. Освітні технології: навч.-метод. посібн. за заг. ред. Пехоти О. М. Київ: А.С.К., 2001. 256 с.
3. Педагогічні технології в підготовці вчителів: навчальний посібник, кол. Авторів / за ред. І. Ф. Прокопенка. 3-є вид., допов. і переробл. Харків: ХНПУ, 2018. 457 с

Манзюк Я. В., студентка ОПН – 1м.
Науковий керівник:
к. пед. н., доцент **Лалак Н. В**
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКОГО УПРАВЛІННЯ ЗЗСО В СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ

У Національній доктрині розвитку освіти України ХХІ ст. зазначено, що сучасна система управління освітою має розвиватись як державно-громадська і повинна враховувати регіональні особливості, тенденції до зростання автономії навчальних закладів, конкурентоспроможність їх освітніх послуг. Зклад загальної середньої освіти в сільській місцевості – це освітня установа, функції якої особливо посилюються зараз – в умовах недосконалої системи місцевого самоврядування, ринкових відносин, розбалансованого господарства. Через об'єктивні обставини школа в багатьох населених пунктах залишилась єдиним соціально стабілізуючим і культурно-просвітницьким осередком. Багатогранність життя сільської школи забезпечується спільними зусиллями педагогічного колективу, батьків, сільської громади. В контексті сьогодення активізуються пошуки нових форм і механізмів управління сільським ЗЗСО.

Шляхи модернізації управління освітою в нових соціально-економічних умовах обґрунтовано в працях С. Алексєєва, В. Андрущенко [1], В. Базелюка, В. Бега, Т. Борової, О. Вишневського, О. Ворон, Л. Гриневич, І. Грицяка, Л. Грицяк, В. Гуценка, Л. Даниленко, О. Зайченко [2], І. Зязюна, В. Кременя, В. Лугового, В. Лутая, С. Ніколаєнка, В. Олійника, О. Онаць, Л. Пилипенко [4]. У багатьох наукових публікаціях вітчизняних і зарубіжних учених подано різні аспекти державно-громадського управління. Варто зазначити, що державно-громадське управління науковці розглядають: по-перше, як відкриту, демократичну модель управління; по-друге, як принцип, спосіб поєднання діяльності державних і громадських суб'єктів; по-третє, як процес органічно поєднаних, узгоджених і скоординованих сфер; по-четверте, як процес «зважування» правильності громадської думки та управлінського рішення, що ґрунтуються на спільній, взаємодоповнювальній і взаємопідтримуючій діяльності [3].

Сучасній школі доводиться вирішувати складні завдання, під час розв'язування яких потрібно враховувати інтереси здобувачів освіти, батьків, громадськості, органів самоврядування, можливості педагогічного колективу, традиції, замовлення соціуму, наявність зв'язків з ЗВО, джерела фінансування тощо. Школа постійно перебуває в пошуку нових технологій, ідей. Її розвиток спрямований на особистісно-орієнтоване та діяльнісне навчання, яке базується на засадах гуманістичної психології, співробітництва й співтворчості вчителя та учня. А звідси – серйозні вимоги до кадрового, науково-методичного забезпечення, але передусім це новий підхід до керівництва й управління.

Як показує практика, в сучасних умовах економічного занепаду сільській ЗЗСО перебрав на себе місію соціокультурного центру. Створилася ситуація «боротьби за учня» на ринку освітніх послуг в умовах демографічної кризи.

Цінним для нашого дослідження є досвід Річанського ЗЗСО І-ІІІ ст., який працює над удосконаленням і розвитком структури управління. Діяльність навчального закладу базується на принципах державно-громадського управління. Зокрема, це: принцип прогностичності, єдності механізмів державного управління та власних внутрішніх механізмів управління навчальними закладами, принцип взаємовизначення керуючої і керованої підсистем, принцип науковості управління, принцип оптимального співвідношення оперативного-поточного і цільового стратегічного управління, принцип цілісності умов, необхідних для реалізації цілей навчального закладу, принцип спрямованості управління на реалізацію творчого потенціалу педагогічної діяльності, принцип зворотного зв'язку тощо. Виходячи з умов, що склалися, школа поставила перед колективом такі завдання: створювати умови для здобуття учнями якісної освіти: впроваджувати профільне навчання; модернізувати систему позакласної роботи; впроваджувати додаткові освітні послуги; виробити власну сучасну модель виховної роботи; модернізувати матеріально-технічну та навчально-методичну бази; створювати комфортні та безпечні умови перебування учнів у школі; дбати про здоров'я дітей; сформувати модель методичної роботи з професійного розвитку вчителя та підтримувати інноваційні процеси.

В управлінні Річанського ЗЗСО І-ІІІ ст. значне місце відводиться органам громадського самоврядування. Державно-громадське управління школою передбачає участь сільської громади у процесах управління школою; надання шкільних ресурсів (включаючи людські) для забезпечення потреб спільноти, допомогу та безпосередню участь у визначенні потреб громади та реалізації програм, спрямованих на вирішення цих проблем, тісний взаємозв'язок, співпрацю, постійний діалог і взаємодію двох суб'єктів управління: державного і громадського. З метою оптимізації управління життєдіяльністю школи, залучення додаткових шляхів фінансування створюють органи управління, діяльність яких дає змогу враховувати потреби учасників освітнього процесу. Наявність розгалуженої структури управлінських органів у школі вимагає організації їх взаємодії, координації роботи всіх підрозділів. Основною метою державно-громадського управління в сільській школі є оптимальне поєднання принципів єдиноначальності і самоуправління на всіх ланках та етапах управлінської діяльності.

На сучасному етапі в сфері загальної середньої освіти формується система громадського спостереження та контролю, до якої долучаються представники сільської громади у якості спостерігачів за різними процесами та процедурами державної підсумкової атестації учнів, ЗНО, атестації вчителів тощо. Крім цього, практикується й система громадської експертизи, суть якої полягає в тому, що громадськість бере участь в інспектуванні та перевірках (до прикладу, за дотриманням санітарно-гігієнічних умов, харчуванням дітей, звітністю керівника навчального закладу про витрати бюджетних коштів тощо), розгляді пропозицій щодо модернізації сфери освіти.

Таким чином, основною формою співпраці держави та суспільства, школи й сільської громади стають довірча взаємодія, партнерство, діалог, які сприяють створенню системи аналізу й обґрунтуванню нових аспектів якості загальної середньої освіти, коли громадськість оцінює її розвиток, рівень реалізації поставлених завдань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрущенко В. Державно-громадський характер управління освітою / В.Андрущенко // Вища освіта України. – 2011. – № 3. – С. 5-8.
2. Зайченко О. Державно-громадське управління в системі освіти району / О. Зайченко // Теорія та методика управління освітою. - 2019. - № 2. - Режим доступу до журн. : http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ttmuo/2009_2/09saiesr.pdf

3. Лалак Н. Сучасні інноваційні підходи в управлінні освітою / Н.Лалак // Вісн. ЛНУ ім. Тараса Шевченка. Педагогічні науки. - 2011. - № 20. - Ч. 1. - С. 63-69.

4. Пилипенко Л. Державно-громадське управління закладом освіти в умовах освітнього округу / Л.Пилипенко // Підручник для директора, грудень, 2018 – 55с.

Мандзяк М. М., студентка групи ФПШ-51

Науковий керівник:

к.пед.н., доцент **Нос Л. С.**

Львівський національний університет ім. Івана Франка

ПОЧАТКОВА ОСВІТА ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

На даний момент українська система освіти перебуває у процесі реформування. Обрано новий курс в освіті під назвою Нова українська школа. Головне кредо даної реформи є особистісно-орієнтоване навчання, створення партнерських відносин (вчитель-учні-батьки) та інших комфортних умов навчання. На сьогодні різні сфери життя зазнали стрімких змін. Зокрема, прикладом є значні технологічні досягнення, які водночас збагачують наше життя і сприяють появі нових вимог до майбутніх фахівців. Відповідно до цього НУШ ставить перед собою мету «озброїти» кожного учня усіма тими необхідними ключовими компетентностями, які допоможуть учням реалізувати себе та досягнути успіху у майбутньому.

Загалом Нова українська школа ґрунтується на засадах фінської освіти. Зокрема, відбулось переосмислення попередньої організації освітнього середовища, було введено нові зміни. Крім того, досить цікавим та необхідним, на нашу думку, є ознайомлення із досвідом й інших зарубіжних колег. Досить цікаво організовується освітній процес у Великій Британії. Проводячи паралелі між системою початкової освіти та особливостями організації освітнього процесу України та Великобританії можна віднайти як ряд схожостей так і відмінностей.

Насамперед, як і в Україні, так і у Великій Британії початкова та середня освіта має обов'язковий характер. Проте, у Великій Британії діти свої перші кроки пізнання світу у школі розпочинають у віці 5-ти років. Вони відвідують впродовж 2 років підготовчі класи, які спрямовані на адаптацію до нових умов та до уроків зокрема. Особливої уваги також заслуговують деякі особливості організації освітнього процесу. До них належать наявність трьох семестрів, тривала обідня перерва та прогулянка, обов'язковість шкільної форми, система оцінювання у вигляді літер та відсутність проведення батьківських зборів. Незвичним явищем є також наявність ряду предметів, які у нас вивчають лише у середній школі або вони повністю у нас відсутні.

Нестандартно британці підійшли до питання незадовільних оцінок та їх впливу на дітей. Більшість учнів сприймають такі оцінки, як поразку, деякі з них просто опускають руки і не намагаються виправити ситуацію. Однак, у деяких школах Британії започатковано додаткову оцінку за старанність на шляху подолання поки не до кінця зрозумілого явища. Це свого роду стимул, який не дозволяє зупинятись.

Як і НУШ, так і початкова освіта у Великій Британії спрямована на особистість дитини. Значна увага приділяється на виховання лідерських якостей та оволодіння навичками необхідних у буденності. Окрім цього, у своєму арсеналі використовують передові методи, які націлені на розвиток вміння думати, аналізувати, робити власні висновки, вміти аргументувати та не боятися висловлювати власну думку.

Підсумовуючи, організація освітнього процесу у початковій школі Великобританії в деякій мірі є незвичною для нас. Проте, є чимало аспектів яких варто повчитися та спробувати застосувати. Це й не дивно, оскільки освіта Великобританії знаходиться на досить високу рівні, якого більшість країн хочуть досягнути. Україна не є виключенням. Ми досягли значних результатів, але на цьому не варто зупинятися. Важливо набиратися досвіду від

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>